

pobude, predlogi, razmišljanja Sveta za turizem

7. NOVEMBRA V IŠKI VASI

Tretje turistično srečanje je bilo doživetje zase

Turistična prireditel v naši občini se je torej zasukala v že tretje leto. Vsekakor dovolj velik čas, da se je že natančneje izoblikovala, dobila vse večje razsežnosti in kar je tudi zelo pomembno – s svojimi zgledi je pritegnila posameznike tudi v ostalih občinah. Na letošnji zaključni prireditvi v Iški vasi se nam je pridružila tudi Ljubljanska turistična zveza, kar pa seveda še zdaleč ni naključje. Zavedati se moramo, kakor je poudaril v svojih besedah

Podeljene Blagajane

TD Iška vas je prejelo že tretjo Blagajano. Urejenost kraja je vsako leto še boljša, čemur botruje izredno visoka zavest krajanov.

TD Trnovo je eno izmed tistih mestnih društev, ki je uspelo k urejenosti okolice pritegniti tudi OZD in šole. Veliko skrbi posvečajo tudi čistoči zraka in vode.

TD Turjak tokrat prejme že drugo Blagajano. Po lanskoletnem gostiteljstvu so se izkazali in pripomogli k očitnemu napredku kraja.

TD Rašica je k sodelovanju pritegnilo celotno krajevno skupnost Velike Lašče. Posebej pa velja pohvaliti izgled same Rašice, saj s svojo urejenostjo ohranja videz tipične dolenske vasice.

TD Polhov Gradec je ponovno zaživel za kar mu velja še posebno priznanje. Prav tako pa so pobudniki ne le v urejenosti kraja temveč tudi pri kvalitetnem izboru Kmetij odprtih vrat.

Krajevna konferenca SZDL Horjul se na razpis v tem letu prijavila z izredno urejenim krajem, z veseljem lahko ugotavljamo, da je izgled celo veliko boljši kakor lansko leto.

KK SZDL Milan Česnik so edini od prijavitelcev, ki pred našim ogledom uspejo kraj tudi sami oceniti, pohvaliti in pokarati kar je potrebno. Za izredno angažiranost Sveta za varstvo okolja prejmejo Blagajano.

Na sami prireditvi pa so bile za svoj prispevek k urejenosti okolja pohvaljene nasledni TD oziroma KK SZDL: KK SZDL Kozarje, TD Dobrova, TD Rakitna, KK SZDL Podpeč-Presejše, KK SZDL Malič Belič, TD Brezovica, KK SZDL Škofljica, KK SZDL Vič in TOD Rožna dolina

tudi predsednik OK SZDL Drago Černoš, da tako smelo in široko zastavljeno akcijo lahko vodi le socialistična zveza.

Predsednik LTZ, Alojz Šoster je ob tej priliki izročil pisna priznanja tudi TD in KS iz ostalih ljubljanskih občin z željo, naj bi naša akcija sčasoma postala celotna ljubljanska akcija, na kratko rečeno, skrb za urejenost okolje naj postane skrb vseh Ljubljančanov. Pisna priznanja so torej prejeli: Svet za turizem pri P OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik, KS Stara Ljubljana za oživljanje starega mestnega jedra in lepšo podobo Ljubljane, TD Iška vas za urejeno okolje, KS Bežigrad – jug za urejeno okolje, KS Dol pri Ljubljani za urejeno okolje, KS 7. september za urejeno okolje, TD Turjak za urejeno okolje, TOD Rožna dolina za urejeno okolje, TD Dragočajna-Miša za urejeno okolje.

10. november 1987

NASA KOMUNA

V izanskem dialektu je mladi Aleš Janežič z veliko mero poslušnosti vsem navzočim povedal zgodbo o svojem kraju. Čisto potihoma nam je kasneje zaupal, da mu je pri sestavi nekoliko pomagal njegov ded.

Naš krej včash

V starh cajth sa se v naš vas lđje bavli s kmetistvam, zravni teja se pa še splavil lejs, k sa ga posejkal v grabni lške. Ta del pa nej bil taku preprost. Drevje sa spamlad posejkal, v jesen sa ga pa razrejal in krclje navalli na liege, k sa jh del čez uda. Kdr je blu dost dža je velika voda pršla in je lejs vzdignla in ga adnasla. Sm pa ke se je kašn krcl zadu ab škala pa sa ga mogli sprošt s cpinam al pa s kovcam. Doskat je kašn spadarsnu in pal v uda, pol sa ga mogli pa ršvat. Slavfu še nejsa imel k jh še nejsa paznal. Za ršvajne sa nual kar cpine al pa razjklne. A sa nesrečneža vn pategnil iz lđene vode, sa mi dal pažirk šnopca, da se je taku vsaj ad

znorej nmal pagru. Kakšni se je tu taku fajnz del de je pol še večkrat nalašč spadarsnu.

Tist k nejsa znal plavt sa pa dama kište delal. Predajal sa jh v jblana, fabrikanti sa pa vajne glabin, marele al pa svejše pakiral. Take bi majhne lsene škatle sa ble pa za šmir, k sa ga mel za vazove mazat. Se prav pasebej sa pa v naš vas znal delat cuokle, k sa jh lde abuvaj za vsak dan. Zarad coki se je nas tud ime cuoklarji prjel. Ta ime pa nej bil v čast vaščanm našga kraja. Kukr ga je kašn tujc preveč naglas zgauru je kri zavrela in fantje sa mi jh naluzli de jh je kumej niesu. Se dost takh stvari je blu včash, pr nas, pa nej cajta de bi vam vse povedal.

Dons nej v cuoklah naben zatu k je praznk pa sa se vsi lpu abejkli in abul, če bte pa pršli še kdej ndrkat bte pa še kakšnga vidli de ba abut vajne. Pa nkar na mislte de sa dama narjane. Ad vsa kar je blu včas je da današnh dni astala le' dobra vole pa frišn zrak.

Pa lpu pazdravlen!

Iškovarci so se torej zares izkazali. Pripravili so nam izjemno prijeten večer, pač takšen, kakršnega oni znajo, zares po izansko. Prav vse je potekalo po predvidenem programu. Kazalo je, da se bo zataknilo pri premajhni dvorani, pa so bili tudi temu kos. Saj smo si želeli veliko obiska, in res je bilo tako! Program, katerega so pripravili člani OO ZSMS Iška vas, pa učenci osnovne šole in MPZ Iška vas je bil prijeten. Njihova domača govorica mu je dala nek poseben prizvok domačnosti. Živa scena z ličkarji, ki so delali neutrudno, je bila izredno pestra in zanimiva. Folklorna skupina za popestritev pa je prišla tokrat iz Šentjošta.

Pečenice, ajdovi žganci in kislo zelje. Vse je teknilo! Domače cvrtje so ženske pripravile s tolikšno ljubeznijo in videlo se je, da tudi tu tekmujejo med seboj tako, kakor pri urejanju okenskih cvetlic.

Pohvala nikakor ne more mimo dveh odličnih razstav, lovške in etnografske.

Zadovoljni smo bili in želimo si, da bi bilo podobnih prireditev še več, prepričani pa smo, da bo delovna vnaša vseh društev, ki so se srečanja udeležili le še naraščala.

Mojca Černe

Posvet pred prireditvijo

Posvet vseh predstavnikov Turističnih društev se je pričel že ob 16.00 uri. Udeležba je bila izredno zadovoljiva. Bila je torej edinstvena prilika, da smo se pogovorili o vsem tem, kar nas teži, o tem kako bomo delali v bodoče in o tem, kako bomo delali, da bo naša turistična ponudba dobila širši odziv.

Predvsem je bil poudarek na posameznih znamenitostih kraja in prav zanimivo je bilo slišati, kako smo odkrivali vrsto zanimivosti, katerih do sedaj niti opazili nismo, za popotnika v našem kraju pa utegne biti zanimiv. Nikakor nismo mogli mimo gostinske ponudbe, ki mora postati del naših društev.

Izrečenega je bilo veliko tudi o ažurnejšem pošiljanju poročil in programov tako na LTZ kakor na Svet za turizem, saj lahko le na ta način dosežemo reden vir financiranja ter že vnaprej planiramo prireditve, katere nameravamo organizirati, s tem pa seveda zagotovimo tudi zadovoljivo udeležbo.

SKUPŠČINA KSLO BO ZASEDALA 20. NOVEMBRA

Na dnevnem redu rebalans srednjeročnega plana

Po lanskem neuspelem referendumu o uvedbi četrtega ljubljanskega samoprispevka, s čimer je z ozirom na izpad pričakovanih sredstev močno omajana realizacija sicer že sprejetega srednjeročnega plana KSLO, je bila vsekakor upravičena zahteva po rebalansu tega plana. Zavedati se moramo, da je v tem času prišlo tudi do sprememb v družbenoekonomskih odnosih (inflacija, kreditno monetarni sistem, manjša akumulativna sposobnost gospodarstva...), zato je mora razprava o teh spremembah tega plana steči kar najbolj razvejano, upoštevajoč pri tem vse naše možnosti. Še to, rebalans ne upošteva že realiziranih nalog v lanskem in letošnjem letu in se v celoti nanaša torej na leta 1988, 1989 in 1990.

Sestavljen je iz dveh prioritet, pri čemer se le za prvo zagotovljena sredstva. To pomeni, da bo drugo prioriteto možno realizirati le v primeru večjega obsega sredstev od načrtovanega.

Kot prvo opredeljena prioriteta so v osnutku opredeljene mestne infrastrukturne naloge kot so: centralna čistilna naprava, sanitarna deponija Barje, Žale in Ljubljanski grad. To odločitev narekujejo planske usmeritve družbenega plana mesta Ljubljana, saj so ti komunalni objekti in naprave za Ljubljano vitalnega pomena. Med že utečenimi viri se ohranjajo enaka delitvena razmerja prispevkov 1,95 odstotkov, kot so opredeljena s samoupravnimi sporazumi (SAS) o temeljih srednjeročnega plana KSLO za obdobje 1986-90. Rebalans upošteva tudi dodatni vir sredstev, ki v SAS še ni vgrajen – to je začasno uzakonjen prispevek 0,47 od BOD in bo za samoupravno uzakonitev le-tega potrebno sprejeti aneks k SAS. Ta nov planski instrument bo služil predvsem financiranju nalog, ki jih določa mestni odlok, predvsem pa za soudeležbo pri financiranju Žal ter za sanacijo grajskega pobočja in lupine gradu.

Kaj zajema rebalans po posameznih dejavnostih?

Planirana sredstva na področju vodooskrbe zagotavlja realizacija nalog opredeljenih v prvi prioriteti. To pa pomeni, da osnutek rebalansa ne upošteva naslednjih investicij: izgradnjo primarnih vodovodov Brdo VS 6 od prečrpalnice Rudnik do vzhodne obvoznice, Peruzzijske, Rakova jelša, vodarna Motena, športno letališče do Ižanke, po Ižanski ter vodovod od Ižanke do Malenc. Preloži se tudi izvedba prečrpalnice za Zg. Brezovico. V naslednje srednjeročno obdobje se preloži tudi raziskave gospodarjenja s podtalnico Ljubljanskega polja. Niso zajeti tudi objekti (iz S-IV) povezovalni sistem od Žitnice – Dolgi most – Cesta dveh cesarjev in primarni vodovod po Ižanski do Livade in Karlovškega mostu ter iz naslova sanacije lokalnih vodovodov – Smrjene do Vrha nad Želmljami in vodovod D. Brezovica – Presejše – Kamnik.

Vrstni red, ko gre za krajevne skupnosti, se je spremenil ker so v osnutek vključeni programi iz SIV in sicer Lavrica-Orle, vodohram Kurešček, Dobravica, naselje v KS Horjul, Pijava gorica, Črni vrh, Vanje Gorice, Polhov Gradec, Rob, Podpeč-Presejše, Dolško-Laze, Osrednek, Velike Lašče, Hrušovo.

Kljub temu, da je razkorak med vodooskrbo in kanalizacijskim omrežjem velik v škodo kanalizacijskem omrežju, so v rebalansu upoštevali republiške in mestne planske usmeritve, pri čemer ima oskrba z vodo prednost. Iz programa KS so izpadle kanalizacija na Cesti dveh cesarjev ter v naseljih Rakitna, Rašica in Podpeč, kar pomeni, da se prenašajo v naslednje srednjeročno obdobje.

Z dokončnim sprejemom lokacije v letošnjem letu, je programska zasnova izgradnje I. faze centralne čistilne naprave bistveno spremenjena v fizičnem in finančnem obsegu (sprejeta je tudi odločitev o 60 odstotni finančni udeležbi Območne vodne skupnosti). Upoštevano pa je tudi stališče, da se za izgradnjo tega objekta s ceno komunalnih sredstev investitorja zagotovi ustrezen del lastnih sredstev investitorja – to je TOZD Kanalizacije.

Z osnutkom rebalansa se tudi zagotavlja dokončanje sanitarne deponije Barje, to je zadnjih treh faz, izpadla sredstva SIV nadomeščajo sredstva cene odvoza smeti in odpadkov.

Programska razdelitev sredstev za vzdrževanje kolektivnih komunalnih objektov in naprav je naslednja: za program vzdrževanja in obnov Komunalnega podjetja Ljubljane (KPL) odpade od skupno 16.796.745 (v tisočih) din 93,9 odstotka, za program KS 3 in za program vzdrževanja meteorne kanalizacije 3,1 odstotka sredstev.

Sam rebalans programa obnove cest, mostov in javne razsvetljave za obdobje 1988-90 za področje kolektivne komunalne rabe (prva in druga prioriteta) znaša 3.766.900 (v tisočih) dinarjev. To je iz programa KPL. Iz programa KS (za ceste z javno razsvetljavo (obe prioritete)) je opredeljenih 4.647.000 (v tisočih) din. Za skupne naloge v občinah pa je namenjeno 8.419.000 (v tisočih) din, pri čemer je razdelitev naslednja: Bežigrad 185.000, Center 2.200.000, Moste-Polje 1.292.000, Šiška 1.160.000 in Vič-Rudnik 3.562.000 (v tisočih) dinarjev.

Se to. Po sprejemu srednjeročnega plana je bil ustanovljen Sklad za urejanje stavbnih zemljišč, ki je prevzel nekatere določene naloge, ki so bile zajete v KSLO in je to pri rebalansu potrebno upoštevati. (npr. širjenje pokopališč). Kaj se določa s prvo in kaj z drugo prioriteto? S prvo se določijo konkretne planske naloge s konkretno zagotovljenimi viri, drugo pa planske naloge, ki jih bo možno realizirati v tem srednjeročnem obdobju le, če bodo na razpolago presežena sredstva, oziroma če bodo izpadle konkretne naloge iz prve prioritete.

Bodo prijazne domačije na Gornjem Igu nekoč ostale povsem prazne?

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

GORNJI IG

Poslednji očanci samotnih bregov

Na daleč se zdi vasica kot kak pejsaž iz kakega starega koledarja: vsepovsod sadno drevje, stare idilčne kmečke hiše (z vrtniki novih bleščečih pročelij, seveda), kozolci, kašče, razbrzdani stoletni kolovozi sredi katerih se žalostno vzpenja kvišku ogolelo, na pol podrto okostje vaške cerkve. Človek mora pošteno zagristi v breg, da se iz lške vasi prebije do te okamenele hribovske lepote in nič čudnega, da so ta brezpotja nekoč preklinjali že stari gornjeiški očanci pa tudi vsi, ki so med zadnjo vojno karkoli iskali ali podili tu gori.

»Veste, včasih se ni tako lahko prišlo sem gor,« se je prijazno smehljajl Franc Likovič, upokojenec, sicer pa še čvrsta kmečka korenina, ki živi deloma tudi v Ljubljani in ki je tega turobnega jesenskega dne skupaj s še nekaterimi sovaščani in sovaščankami pomagal pri gradnji vaškega vodovodnega črpališča. »Treba je bilo po strmi stezi skozi gozd, in če človek ni imel konja, ni mogel kaj prida prinesiti iz doline.

To cesto, ki jo imamo zdaj, pa je šele po vojni zgradila vojska.

Vendar pa se nekaterim krajanom Gornjega Iga včasih kljub temu stoji po nekdanjih časih. »Tam pred vojno nas je bilo tu gori vsaj sto ljudi, zdaj pa nas je samo še devetnajst,« s kančkom trpkosti razglablja o tistih časih Franc Brancelj, duša kolektivnega življenja in dela v kraju. »Veliko jih je pobrala vojna, drugi pa so se odselili. Še zlasti mladi nezadržno tiščijo v dolino. Tako zdaj nimamo v vasi niti enega šoloobveznega otroka, pred vojno pa nas je bilo kar štiriindvajset (vas ima sicer 14 hišnih števil) ...«

Vse to pa seveda še ne pomeni, da so se v kraju vsi, ki so ostali odločili zgolj za kmetijstvo. Le trije so pristni kmetje, vsi drugi pa si služijo kruh v Ljubljani (kdor seveda že ni upokojen). Vsi ti so tudi vezani na lastna prevozna sredstva, kajti avtobusa tu gori ni. Najbližja avtobusna postaja je kar 6 km proč. »Za